

Клапатлівы... парсюк

Сёння мала хто ў вёсцы трymае свіней (не кажучы пра кароў ды коней): старыя — іх большасць — ужо не могуць, маладзейшыя — не хоцуць, бо і сапраўды, навошта, калі ўсё прадаецца і можна купіць.

А некалі ж так не было, некалі вяскоўцы (ды і гараджане часам таксама) працавалі болей. Вось і рохкалі парсюкі на кожным падворку... Адзінае, закалоць і разбраць іх не ўсякі мог, так званыя байцы ў вёсках з'яўляліся. Яны гэту справу выдатна ведалі і нават любілі. Узяць хоць бы дзядзьку Міхася. З надыхам халадоў ён, можна сказаць, продыху не меў: нікому не адмайляй, бо, па-першае, работа для яго была звычайна, па-другое, трывубі за яе на дарозе не ваяліся. І зноў жа новыя людзі... А дзядзька з гаваркіх быў, любіў нейкі жарт састроіць. Бывала, на саю ж галаву...

Значыць, неяк трапіў ён да адной кабеціны на «забойства» вепрука. Прышоў, як дамаўляліся, амаль ўсё зрабіў, а ўрэшце думаў пажартаваць: дастаў са сваёй кішэні трывубі, скаваныя ад жонкі, скручіў іх у трубачку ды засунуў у вуха парсюку.

— Нейкі дзіўны ў цябе кабан, — разважліва сказаў гаспадыні, калі тая прыйшла па чарговы кавалак свініны, каб занесці яго ў кладоўку.

— І чым гэта? — папыталася тая.

— А ты зірні яму ў вуха. Падобна, там гроши ляжаць?

— Ды быць не можа! — не павернула яму кабета. — Адкуль?

— Я таксама не разумею, — пачухаў патыліцу Міхась. — А галоўнае — як яны не згарэлі, калі я галаву смаліў?

— І сапраўды, — не верыла вачам жанчына, дастаўшы з вуха трубачку. — Бач, ажно трывубі!

Гаспадыня раскруціла іх, паглядзела на прасвет, ці сапраўдныя, і раптам загаласіла:

— А мой жа ты парсючок! А мой жа ты гаротнічак! Пашкадаваў мяне, бедную: вырашыў сам за сваё забойства заплатіць? Клапатлівец ты мой... Трымай траячку, Міхась! Дзякую табе за працу!

Вось такога павароту дзядзька не чакаў: разгублена залыпаў вачима, залапатаў, што гэта ягоны траяк, што ён пажартаваў.

Але слухаць яго жанчына не хадзела: якія жарты могуць быць з грашымі? Ды нікіх.

**Анатоль Палынскі,
г. Беразіно.**

Вада жывая і мёртвая

Мой знаёмы, які ўсё жыццё адпрацаваў у міліцыі, некалі казаў, што для таго, каб змяніць чалавечыя звычкі (а з імі, магчымы, і... жыццё), часам дастаткова аднаго выпадку.

Я тады не вельмі паверыла. А ён, каб пераканаць, расказаў пра сябе вось гэту гісторыю.

«На працы ўсё звалі мяне стараверам. І было б з-за чаго. З-за таго, што заўжды пры сабе меў пусту хлеба з салам (не еў у стaloўках ды розных забягалаўках), з-за таго, што ваду піў толькі тады, калі сам налью са студні ці з крана, прычым у свой жа кубак... Ну і з жонкай у згодзе жыў, бо гэрлкі не піў — ад яе ўсе сваркі ды звады.

Янчыць, неяк трапіў ў цябе кабан, — разважліва сказаў гаспадыні. А ён, каб пераканаць, расказаў пра сябе вось гэту гісторыю.

...Пасля даведаўся, што тая панятая, сённяшній мовай жонкі, ужо дастала ўсіх сваім даносамі.

А ў жанчыны, дзе мы вобыск рабілі, у сям'і і праўда нябожык быў (муж памёр). Так што самагонка з хаўтур у хаце заставалася, але не ў бітоне. Там гаспадыня (пра наш прыезд яе загадзя папрэдзіла) звычайную ваду трымала.

Але ж ад гэтага не лягчэй, асабліва, калі ведаеш, што «не-

Прауда, гэтак не заўсёды было. Праца ў міліцыі пачалася ў мяне з тэрміновага задання. Начальнік райаддзела выклікаў, сказаў, што да яго паступіў сігнал: у такой вось вёсцы, па такім вось адрасе захоўваюць і прадаюць самагонку. Трэба, значыць, узяць панятых («Апроч іншых, — падказаў начальнік, — суседку з дома насупраць...») і зрабіць вобыск.

Як яго рабіць, нас вучылі ў школе міліцыі, я гэта помніў і дэйнічаў строга па правілах: запрасіў панятых, пры іх уважліве агледзелі ўсё на кухні, потым у зале... Бачу, тая суседка падміргвае: маўляў, трэба ў каморку зайдці. Ідзём... І адразу ж бачым бітон, прыкрыты нейкай адзежай. Адкрываем яго — самагонам пахне. Значыць, сігнал той прайдзіў...»

Я ўжо сабраўся пратакол пісаць, ды гаспадыня трymае ледзь не за руки: маўляў, пабойся бога, сыночак! Гэта ж не гарэлка! Ну пакаштуй...

І сама яна жавен'янка хапае кубак, нахіляеца над бітонам, набірае вадкасці... Спачатку суседцы дае.

Тая, бачу, выпіла і маўчиць — нічога не кажа.

Прышлося і мне той кубак узяць. Прынохаўся, глынуў — нічога не разумею. Кажу:

— Гэта ж вада!

— Ага, дзіцяцка, ты праўду кажаш, — радуецца гаспадыня. — Гэта ж на маёй радзіме звычай такі: вада, што нябожык мылі, сорак дзён павінна ў хаце стаяць. Толькі потым яе на магілку вязуць. І там выліваюць.

Як я не вынес дзвёры, не разумею, бо з мяне фантанам паляцца ўсё — і учараашняе, і пазаў-чараашняе...

Карацей — не выканану я першое заданне начальніка: ні пратакола не прывёз, ні рэчавых доказаў.

...Пасля даведаўся, што тая панятая, сённяшній мовай жонкі, ужо дастала ўсіх сваім даносамі.

А ў жанчыны, дзе мы вобыск рабілі, у сям'і і праўда нябожык быў (муж памёр). Так што самагонка з хаўтур у хаце заставалася, але не ў бітоне. Там гаспадыня (пра наш прыезд яе загадзя папрэдзіла) звычайную ваду трымала.

Але ж ад гэтага не лягчэй, асабліва, калі ведаеш, што «не-

зывчайней» могуць наліць таксама, як піць даць.

**Любоў Чыгрынава,
г. Мінск.**

Круці не круці — а... гроши плаці

Усё ў прыродзе ўзаемазвязана і для нечага патрэбна. Здавалася б, крывасмокі, камары, а для жаб — найлепшы ласунак, самі жабы — для буслоў (а месцамі і для людзей), буслы...

Адзінае, чаго ніхто не есць, гэта каларадскія жукі. Ужо катарае дзесяцігоддзе мы з імі змагаемся і ўсё безвынікова. Навукоўцы, праўда, ствараюцца: некалі прыдумалі хларафос. Гэта колькі ж гадкоў мы ім зямельку труцілі, труцячы і сябі?

Адмовіліся, нарэшце, як раней і ад дусту (ён, кажуць, нібы шкло, не гніе ніколі). Дык на змену новы сродак прыйшоў — можна сказаць, чароўны: ім, маўляў, толькі раз сваю бульбу папырскаў і ўсё, дастатковая: жукі больш не з'яўляюцца, шкоды чалавеку ніякай...

Ну-ну... Хацялася б верыць, што жукі адчуваюць наступствы таго прэпарата, а чалавеку ён што — за вітаміны? Насамрэч, мы труцім не жукой, мы, як толькі яны з'яўляюцца, закідываем за плечы балон з атрутай, ды ідзём «труціць... бульбу».

Дарэчы, для гэтага самы час цяпер.

Пра яго ж і гэта гісторыя. Мне яе знаёмы падпісчык «Звязды» расказаў, па прозвішчы Іваноў. Я толькі запісала.

У іх, значыць, на калгаснай «лятучы» нейкі Талян «шафяры» — каністры з ядахімікатамі на палі развозіў. Само сабой — нешта адліваў, дзе сабе, дзе людзям. А ў выніку многія ведалі, што ў Толі «заўсёды ёсць», многія сумленна мянілі сваю бутэльку на ягоную (праўда, з іншай хіміяй).

Але ж аднаго мужыка, мусіць, жаба задушыла. Ён у туя вясну з паўгектара бульбай засеяў. Толькі ад зямлі адскочыла — каларадскі ўссеў і так «залютаваў»... На атруту грошай не набрацца. Вось гаспадар і злайчыўся — хоць бутэльчу, але ж сцягнуў з бардачка «лятучкі».

Толік, ну вядома ж, гэта не ўзлюбіў: захацеў правучыць тога злодзея. І прыдумаў жа як. У аграфіміка ўзяў акурат такую ж, але пустую бутэльчу са шкалой, напоўніў яе «прэпаратам» са свайго ўласнага «краніка», што ніжэй жывата, і паклаў на месца ранейшай — у бардачок. Як ведаў чалавек, што адной скрадзенай бутэлькі злодзею мала будзе: ён павінен прыйсці па другую.

І сапраўды — не памыліўся Толік (ён сваю «лятучку» спецыяльна не замыкаў, каб «на жыўца» зладзюжку злавіць): знікла «кантрольная» бутэльчка.

І — адпаведна — абодва бакі задаволены. Шафёр, што пакараў такі злодзея, бульбавод — тым, што на халаву, можна сказаць, апрацаўваў другую палову сотак. Праўда, пры гэтым ён увагу зварыў, што юніверсітэтскіх бутэльчыкаў «хімія» краіху іншую, што ад яе, у прыватнасці, дужа мачавінай (карбамідам) насы... «Мусіць, азотам узбагацілі», — падумай гаспадар і паліў сваю бульбачку ўжо не шкадуючы: 10 кубікаў на вядро — для азотнага сілкавання.

Апрацаўваў, значыць, свае пасадкі, ад душы парадаваўся і жыве сабе як нічога ніякага, бо грачак не бачыць (надзелы за вёскай, у полі былі)... Аж неяк спыняе яго знаёмы. «Што з тваёй бульбай? — пытаеца. — Адна палова сотак зляяная, а другая — вочы не бачылі...»

Гаспадар лёцьма на поле. Убачыў свае гоні і як не самлеў: жукі на бульбоніку аж кішаць — апошнія лісткі даядзяюць...

Шкада было раслін. Але ж сябе ды сваё здароўе — не меней. «З хіміяй, — думаў чалавек, — дурнія жарты. Трэба ж неяк да ведацца, што ў бутэльцы было?»

Прышлося яму патраціць гроши, узяць добра магарыч з закускай і пра ўсё распытаць у Толіка.

Той з ахвотай расказаў... Злодзея слухаў: свярbelі ў яго кулакі, хацелася палічыць расказычыку скабы... Але рука не паднялася, бо сам вінаваты: ніхто ж не прымушаў яго красці.

**Соф'я Кусянкова,
в. Лучын, Рагачоўскі раён.**

**Рубрыку вядзе
Валянціна ДОЎНАР.
dounar@zviazda.by**

І З В Е Щ Е Н І Е

о проведении 10 августа 2017 г. аукциона по продаже в частную собственность земельного участка для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома в Мухавецком сельском Совете Брестского района.

№ п/п.	Адрес земельного участка	Площадь, га	Начальная (стартовая) цена земельного участка	Целевое назначение земельного участка и его кадастровый номер
1	д. Подлесье-Радваничское, ул. Лесная, 14 А	0,1492	7 000	строительство и обслуживание одноквартирного (блокированного) жилого дома; кадастровый номер 121283306601000214

Задаток в сумме руб.

700

Затраты: за изготовление земельно-кадастровой документации с установлением границ земельного участка

680,51

за государственную регистрацию земельного участка

6,00

за оформление градостроительного паспорта земельного участка

168,10</p